

Giften en FGW

Giften voor de sectie Nederland en voor het Fonds Grote Werken zijn altijd welkom op gironummer 6240212 ten name van Verein Furka-Bergstrecke sectie Nederland te Wekerom.

FGW

Het geld dat door u overgemaakt wordt voor het FGW, wordt jaarlijks aan de vereniging in Zwitserland afgedragen en bestemd voor het doel dat in de ledenvergadering bepaald wordt.

De Tandstaaf

wordt 4 x per jaar (febr./mei./okt./dec.) uitgegeven door de Verein Furka-Bergstrecke sectie Nederland.

Uw mening

Reacties op dit nummer: Redactie De Tandstaaf, Brederostraat 71, 5251 LL Vlijmen. Tel. 073 5184433 e-mail: mails@planet.nl of bij het bestuur.

VFB / Internet

www.furka.nl en
www.furka-bergstrecke.ch

Van de redactie 2

Tekstgebrek/Ruimtegebrek

Van de voorzitter 3

Van VFB lid naar VFB ambassadeur!

VFB 20 jaar 4

1000-er CLUB 4

Betalingen

Mag ik mij even voorstellen

Kandidaat-Delegierten

Hans Croes 5

en

Gerard Geist 7

Uit de boekenkast van . . . 11

Literatuur over de Furka-Bergstrecke

Tekstgebrek/Ruimtegebrek!

Gelukkig heb ik met Jacob v.d. Woude een goede afspraak betreffende het aanleveren van tekst. Want deze keer heb ik eigenlijk ruimtegebrek. Hoe kan dat nu zult u zeggen. In de vorige uitgave van de Tandstaaf schreef ik nog dat een velletje A4 toch makkelijk vol te schrijven is. Welnu er is gereageerd. Er zijn bijdrages gestuurd door de heren van Vliet, Spiering en Halbertsma. Ik hoop dat zij begrip hebben voor de situatie en geduld want twee van de verhalen komen er nu niet in. Dit komt door de komende jaarvergadering. Daarvoor is een bijlage van acht pagina's nodig en om dan toch binnen de twintig te blijven betekent dus gewoon inleveren. Deze keer in de Tandstaaf een bijdrage die

gaat over de kandidaat-Delegierten die zich aan u voorstellen, en er wordt een aantal boeken besproken door Ruerd Halbertsma. Er zijn berichten over de 1000-er club, en het 20-jarig bestaan van de VFB. Ik hoop dat u zich, ondanks deze (tijdelijke) situatie, niet in houdt het komende jaar, want een redacteur heeft nooit genoeg onderwerpen om over te schrijven of te plaatsen. Vergeet vooral de komende jaarvergadering niet want daar zijn toch wel een paar interessante onderwerpen te bespreken.

KeeS

DOX Support

PROJECTBUREAU VOOR DOCUMENTAIRE
ONDERSTEUNING EN CONSULTANCY

Uw Document Adviseur

**Zet alles weer
op een rijtje**

U kunt ons inschakelen voor:

- * Advies over
- * Informatiebeleid
- * informatievoorziening
- * Interimmanagement
- * Archiefbewerking
- * Training en begeleiding

Postbus 18, 1474 ZG Oosthuizen
Tel.: 0299 - 402130 Fax: 0299 - 402131

Internet: <http://www.doxsupport.nl>
E-mail: info@doxsupport.nl

Van VFB lid naar VFB ambassadeur!

U zult wellicht denken: “ik ben toch lid, betaal mijn contributie en vaak zelfs meer, ik werk als Froni, sta op beurzen enz”. Daar is men bij het bestuur van de VFB erg blij mee en moet dan ook het liefst zo blijven, maar....we hebben juist reizigers, en het liefst heel veel reizigers nodig, ook vanuit Nederland! Dit met als doel de inkomsten voor de exploitatie te verbeteren, om op deze wijze ons gezamenlijke doel “het bereiken van Oberwald” te kunnen realiseren. Nu bestaat onze sectie uit zo’n ruim honderd leden die allen flink besmet zijn met het “Furkavirus”, dat zijn dus zo’n ruim honderd enthousiaste en ter zake kundige ambassadeurs! Naast individuele bezoeken aan “onze Strecke” bestaat er nu voor het tweede jaar, in nauwe samenwerking met NS Travel, een prachtige achtdaagse reis onder de noemer “Furka onder stoom”. Deze reis kan bij ieder ANVR- reisbureau geboekt worden. Start uw ambassadeurswerk dan ook, door deze reis onder de aandacht te brengen bij uw familieleden, collega’s e.d. De brochure is in ruime mate voorhanden op de komende ledenvergadering of is te bestellen bij Cor Leenders of Peter Westmijze (voor info zie voorblad van de Tandstaaf). Laat ons dan even weten als een reis geboekt is, want het lid dat het komende jaar de meeste van deze reizen heeft weten te doen boeken krijgt een door “Swiss Travel” ter beschik-

king gestelde drie daagse Flexpas! Uw lidmaatschap levert u nu al direct voordeel op, want u krijgt ter stimulans van bovenstaande bij deze Tandstaaf vast een uitgebreide kortingsbon als u deze zomer wederom Zwitserland bezoekt! Tevens begroeten we van harte NS Travel als adverteerder op de achterzijde van de Tandstaaf, waardoor we onze Tandstaaf in deze mooie kleurenopmaak kunnen continueren!

Op de komende ledenvergadering nemen we, helaas, na vele jaren afscheid van onze secretaris Marcel Schuring (Marcel bedankt) en hebben we in de persoon van René van Vliet een waardig opvolger gevonden, voorts (lees elders in de Tandstaaf) heeft een drietal zich als Delegierten aangemeld en bezint zich een aantal leden op voorstellen ter wijziging van onze statuten en huishoudelijk reglement. U merkt het al, we gaan er met de sectie Nederland weer vol tegenaan!

Tot op de ledenvergadering,

Rob Janzen

Na de fusie van BVZ en FO is de eerste wagon al gezien met het nieuwe logo van de Matterhorn-Gotthardbahn

foto: R. Lippuner 08-02-2003 Landquart

20 jaar

Op 28-06-2003 vindt in Andermatt de "Hauptversammlung der DFB AG" plaats. In dit weekend (28-29 juni 2003) is een feestelijke bijeenkomst gepland in Realp en langs de Strecke. E.e.a. wordt ondersteund door de DFB AG. Er zijn gepland: Tombola, rondleidingen en gezellige bijeenkomsten in een feesttent. Het bestuur van de sectie Nederland heeft het idee om met een aantal leden (busje van 9 personen?) daar naar toe te gaan. Diegenen die interesse hebben worden verzocht zich op te geven bij het bestuur.

1000-er CLUB

door Peter Westmijze

Betalingen

Van de deelnemers die zich bij ons hebben aangemeld, heeft ruim de helft het toegezegde bedrag aan ons overgemaakt. Heel hartelijk bedankt daarvoor! De overige deelnemers wil ik verzoeken hun bedrag over te schrijven op gironummer 6240212 ten name van de Verein Furka Bergstrecke sectie Nederland te Wekerom. Zodra alle bedragen binnen zijn worden ze overgeschreven naar de speciale rekening in Zwitserland. We verwachten in de volgende uitgave van De Tandstaaf het totaalbedrag bekend te kunnen maken. Mocht u nog vragen hebben, neem dan gerust telefonisch of per e-mail contact op met Peter Westmijze. Uit Zwitserland is nu even geen nieuws te melden, we houden u verder op de hoogte. Leden (en niet-leden, zoals bedrijven) die alsnog zouden willen deelnemen, zijn nog altijd van harte welkom. De minimale eenmalige bijdrage is Euro 80,=, meer mag natuurlijk ook. Aanmeldingsformulieren vindt u in De Tandstaaf nr. 3 en 4 van 2002.

Public Relations
Peter Westmijze en Cor Leenders

Kandidaat-Delegierten

In plaats van het bekende interview hebben we deze keer een andere aanpak. Als "slachtoffer" hebben we in verband met de komende jaarvergadering (22-03-03) twee van de drie kandidaten die door de leden als "Delegierte" gekozen kunnen worden gevraagd zichzelf aan u voorstellen. Met de derde heeft u reeds in de vorige Tandstaaf kennis kunnen maken, nml. Kees Kolff. We hebben hun gevraagd zelf te vertellen over het hoe, wanneer en waarom met de VFB. Als eerste (willekeurige volgorde) leest u het verhaal van Hans Croes en vervolgens dat van Gerard Geist. Ter herkenning ook een foto van de heren zodat men weet wie wie is.

Hans Croes:

Fervente hobbyist

Door de redactie is gevraagd mij voor te stellen aan de leden: ik ben Hans Croes, 44 jaar en werkzaam als tandarts in Rotterdam, ik ben getrouwd en heb 3 kinderen. Als kleine jongen ging ik in de zomervakantie altijd naar Zwitserland, mijn vader was werkzaam in het onderwijs, diens gevolg bivaakten wij in de zomer 5 à 6 weken in Zwitserland, vrijwel altijd in het Rhônedal ter hoogte van de Duits/Franse taalgrens.

Vele tochten in de bergen werden gemaakt en minstens de helft van de berghutten in het Wallis hebben wij in de loop der jaren met een bezoek vereerd. Ook werden er natuurlijk passentochten gemaakt en ik kan mij nog herinneren hoe de treinen van de FO langs de Furkapas naar boven kropen, zonder stoom, toch een prachtig gezicht.

Ontmoeting

Van jongs af aan heb ik interesse gehad in treinen, met name stoom, en heb inmiddels een uitgebreide collectie boeken over dit onderwerp en de obligate spoorbaan in de kelder, waar ik echter geen tijd voor

Hans Croes

heb om aan te werken. In Zwitserland had ik natuurlijk wel het ontstaan van de Furka-basistunnel gezien en zijdelings had ik wel wat vernomen over de plannen met het oude spoor. Toen ik in het najaar van 1999 op bezoek was bij een studievriend van mij in het Limburgse (tandarts, treinfanaat en al jaren machinist bij de ZLSM) ontmoette ik Paul Olijslagers; ik

raakte met hem aan de praat en hoorde zo voor het eerst van de VFB en het bestaan van een Nederlandse sectie en ben per omgaande lid geworden. Na het bezoek

meest grote larie, en dan wordt er overigens tussendoor ook nog goed gegeten.

Wel is mij tegengevallen hoe het met de Zwitserse “Gründlichkeit” staat: het ene jaar maak je een draaischijf en blijkt achteraf alles verkeerd uitgemeten, het volgende jaar ga je met lassers een tunnel in om railverbindingen te lassen en weet niemand waar dit dan precies gepland is, het viel mij afgelopen jaar reuze mee dat na lang hakken en beetelen onder het spoor om een buis rond 80 te kunnen plaatsen niet aan het eind van de week bleek dat er ook nog buizen rond 50 op voorraad waren.

Rails lassen in de Scheiteltunnel

foto: Hans Croes

van de jaarvergaderingen leek het mij leuk om deel te nemen aan de werkweken, fervent hobbyist/doe-het-zelver als ik ben, echter wij hadden onze vakantie reeds gepland in Zweden. Toen tegen de zomer bleek dat er nog mensen mee konden om te gaan werken heb ik besloten toch nog naar Zwitserland af te reizen na de vakantie in Zweden en ik moet zeggen dat de werkweek in Gletsch ver boven verwachting was: een schitterende ervaring om met een stel gelijkgezinde malloten een week te kunnen werken aan de totstandkoming van een treinverbinding tussen Realp en Oberwald over de pas, alwaar het uitzicht een stuk fraaiër is dan in de tunnel. Reeds na één dag werken stond voor mij vast dat voorlopig de komende jaren week 34 in Zwitserland vakantie gevierd zal worden. Vooral de onderlinge sfeer vind ik perfect, het maakt niet uit wat de komaf is, iedereen werkt overdag zo hard als hij kan en in de avond is het gezellig bij de grote kampvuren waar serieuze praat afgewisseld wordt met de

Inmiddels is mijn zoon ook twee keer meegeweest naar de werkweek en het afgelopen jaar was ook mijn dochter erbij.

Delegierte

Na de oproep in de Tandstaaf voor de Delegierten heb ik mij daarvoor aangemeld. Ik heb een jarenlange ervaring in diverse besturen, in het bijzonder op financieel gebied. De Delegiertenversammlung zal een zeer belangrijk instituut binnen de vereniging zijn en het is in het grootste belang dat ook de sectie Nederland zich daar goed vertegenwoordigt.

Het is wel belangrijk dat we met zijn allen goed afspreken hoe de relatie tussen de Delegierten, het sectiebestuur en de leden is, want we gaan natuurlijk niet op persoonlijke titel naar Zwitserland maar vertegenwoordigen de sectie Nederland, dus u. Ik wil besluiten om iedereen van harte aan te bevelen onze vergadering te bezoeken, zodat wij met zijn allen hierover van gedachten kunnen wisselen, tot ziens.

Gerard Geist:

Moet je een beetje gek zijn om een week in Zwitserland te werken?

Daar zit ik dan achter het toetsenbord in een poging een verhaaltje te maken voor de Tandstaaf. In de vorige Tandstaaf werd het vriendelijk doch indringend verzocht om een bijdrage te leveren en dat doe ik dan ook met plezier. Vervelend was dan ook niet het telefoontje van Kees Scholtes om zelf een stukje te dichten.

Gerard Geist

Na een aantal jaren Duitsland en Oostenrijk als vakantiebestemming te hebben gehad is het 1992 de eerste keer dat we de vakantie in Zwitserland doorbrengen. Het Kanton Wallis is de eindbestemming. Op zoek naar een camping wordt het langzamerhand zeer mistig. De weg wordt steeds smaller en bochtiger en de paaltjes langs de weg (zonder draad) staan steeds verder uit elkaar. Waar de weg toe leidt wisten we niet dus maar omgekeerd om een hotel te zoeken. Naar later bleek waren we Realp tot op 200 meter genaderd. Op de

weg terug komen we weer door Gletsch en zien vaag door de mist een bordje met een trein erop. De gedachte dwaalt weer af naar de treinbaan die al weer enkele jaren in een doos op zolder ligt te wachten om te worden opgezet. Tijdens de vakantie dus maar eens een bezoek gebracht aan de kiosk te Gletsch en folders meegenomen over de “Dampfbahn Furka-Bergstrecke”. Vrijwilligers werden er gevraagd voor de wederopbouw. Klonk best aantrekkelijk om daar aan mee te werken. Maar zoals het wel vaker gaat het blijft vaak bij een droom. De jaren daarna de vakantie in Wallis doorgebracht en (natuurlijk) elke jaar trouw de kiosk in Gletsch bezocht met elk jaar weer de stelling “Fronarbeit, dat lijkt mij best mooi werk”. Totdat het 1998 werd en mijn vrouw zei “als jij jezelf niet als lid aanmeldt bij de VFB dan meld ik jou aan”. En dan moet je wel. De aanmelding werd bevestigd door een persoonlijke brief van Gerard Koster (waar gebeurt dit nog?).

Week 35 van 1999 is de eerste keer dat ik als Fronarbeiter werk. De gedachte dat er met treinen gewerkt wordt verdwijnt snel. De werkzaamheden vinden plaats langs en op de spoorbaan in een prachtig hooggelegen Alpenlandschap (bijna altijd mooi weer) en zijn veelzijdig te noemen. Duidelijk is dat de opbouw langzaam gaat en nog vele jaren in beslag zal nemen. Week 35 van 2003 zal de vijfde keer zijn dat ik erbij ben en het plezier in Fronarbeit is er nog steeds. De werkzaamheden zijn zeer divers, van kabelgoten leggen, fundering draaischijf en steunmuren bouwen, grind storten, tot het bedienen van een graafmachine (van schop tot machine) ...

enz.). Het zijn allemaal werkzaamheden die ik in mijn dagelijkse werk als engineer Asset Maintenance & Engineering Midden- en Laagspanning niet doe. Wat mij opvalt en zeer aanspreekt tijdens de Fronarbeiterweken is de opname van nieuwelingen in de groep. Ze worden niet aan hun lot overgelaten maar overal bij betrokken. Daarnaast is er tijdens de Fronarbeiterweek geen strijd over gelijk hebben en krij-

Gerard met zoon en dochter in Gletsch

foto: Gerard geist

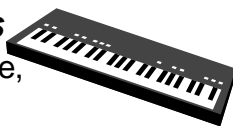
gen. De werkzaamheden worden in gemeenschappelijkheid besloten en uitgevoerd. De machtsspelletjes die tijdens het gewone werk in Nederland wel eens plaatsvinden zie je niet in die week. Zoals een Nederlander betaamt willen we het werk (maakt niet uit wat) snel, goed, en zo eenvoudig mogelijk uitvoeren. Of we echter het tempo van week 34 en 35 ook in Nederland kunnen halen betwijfel ik. Tot voor kort was in alleen maar lid van de VFB om jaarlijks als Fronarbeiter te

werken. Daar is momenteel bijgekomen het gezamenlijk met Hans Croes opzetten van een nieuw statuut en huishoudelijke reglement voor de "VFB-NL". Naast cosmetische aanpassingen is de belangrijkste reden tot aanpassing het invoeren van "Delegierten voor de VFB-Zwitserland (CH)". Je kunt deze vergelijken met een Raad van Commissarissen, waarin wij als "VFB-NL" twee stemmen hebben. Gezamenlijk met de Delegierten van de andere Sektionen wordt in de "Delegier-

Muziek voor liefhebbers

van (piano)blues, boogie woogie,
Rock & Roll, R & B, jazzfunk

Voor de muzikale opluistering van uw bedrijfsfeest, sportevenement of familiefeestje

(duo) **Down the Road**

voor (piano)blues, boogie woogie, Rock & Roll
Henk Huisman: piano, bluesharp
Herman Kuipers: slagwerk/gitaar en zang

5-mans/vrouw formatie

Simply Blues

voor Blues, Rithme & Blues, jazzfunk

Voor informatie en demo-CD's: Henk Huisman, 0318 - 463029 of 06 - 51561079, e-mail: ht.huisman@bbn.nl

ten versammlung” het beleid van de VFB vastgesteld.

Omdat ik dan toch met het VFB-virus besmet ben stel ik mij beschikbaar voor de functie van Delegeerde. De sectie NL kan in de “Delegierten-versammlung”

Muttbach 1999

nog meer haar wensen en ideeën kenbaar maken. Daarbij denk ik zelf onder andere aan het verhogen van de slagvaardigheid en efficiënte van de VFB. Als Delegeerde zal ik optreden namens de sectie NL en niet als individu. De wensen en gedachten die wij gezamenlijk hebben zal ik daar beargumenteerd naar voren brengen en verdedigen. Bestuurlijk heb ik, als voorzitter, ervaring opgedaan in de ondernemingsraad en de medezeggenschapsraad. Momenteel ben ik voorzitter van het bestuur van OPOA (Openbaar Primair Onderwijs Almelo).

Als er niets gebeurt dan zie ik de toekomst van de VFB best een beetje zorgelijk. Er vindt vergrijzing plaats en de aanwas van jonge leden is matig. Voor de Fronarbeit geeft dit, op termijn, grotere problemen. Petje af trouwens voor Herman Westmijze en Kees Kolff wat zij allemaal voor werk verzetten ondanks hun leeftijd. Om er als

potentiële Delegeerde direct maar een idee in te gooien. We gaan werkweken organiseren voor bedrijven. Onder begeleiding kan een groep managers, voetballers, ondernemingsraden, stewardessen (ik roep maar wat) een week lang arbeid verrichten aan de VFB-Dampfbahn. Dat is goed voor het opwekken van saamhorigheid van de groep en nog meer voor onze kas en de Bahn.

Wie volgt

Het is langzamerhand een traditie dat de geïnterviewde aangeeft wie de volgende geïnterviewde(n) in de volgende Tandstaaf is (zijn). Ik stel voor dat het een duo-

interview wordt van het jongste en oudste lid van de vereniging. Dit lijkt mij een interessante combinatie over techniek, verleden en toekomst.

OPROEP!

Na het eerste jaar Fronarbeit is mijn mening over het waarom veranderd. Was het eerst “leuk, in de Alpen spelen met treintjes”. Dat is vrij snel veranderd in:

- 1) zeer ontspannend om alles van je af te zetten (vooral je werk/problemen)
- 2) gezamenlijk zonder strijd te werken aan de wederopbouw
- 3) een prachtige Alpen omgeving

Kortom samengevat: “werken als Fronarbeit, de ideale oplossing om het werk-/problemen van je af te zetten”

Medeleden van VFB-NL het is echt niet vreemd of gek om Fronarbeiter te zijn.

Remco, Sebastiaan, Gerard, Tom en Toni Stamm

foto: Gerard Geist 1999

Iedereen is er voor geschikt, daarvan heb ik diverse voorbeelden ondertussen gezien, en het is de manier om te ontspannen. Daarmee is de vraag in de titel van het verhaal beantwoord. Nee, je hoeft niet gek te zijn om een week in Zwitserland te werken. Uw familie, collega's, vrienden, burens zullen u vreemd aankijken als u

Fronarbeiter wordt, maar wees gerust, ze zijn jaloers. Meldt u dus aan als Fronarbeiter.

Is er een droom uitgekomen? Ja die van Fronarbeiter. De droom over de miniatuurspoorbaan nog niet, die staat nog steeds op zolder ingepakt.

Gerard Geist

www.mixmediastore.com

Kijk eens op onze internetpagina voor uw favoriete spoorwegprogramma's en abonneer u kosteloos op onze digitale nieuwsbrief.

van den Burg beeldproducties

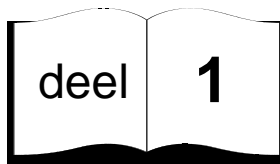
Rietschans 72a

NL - 2352 BB Leiderdorp

Tel. 071-5818181 / Fax 071-5818180

e-mail: info@mixmediastore.com

Literatuur over de Furka-Bergstrecke

Inleiding

Als inleiding op mijn verhaal wil ik mij graag voorstellen aan de leden die mij niet kennen. Mijn naam is Ruerd Halbertsma en ben lid van de sectie Nederland sinds de oprichtingsvergadering van 12 mei 1990. Voor verder informatie verwijs ik naar Tandstaaf, uitgave oktober 2000.

Ik ben sinds vroege jeugd al liefhebber van Zwitserland en haar treinen en heb me gespecialiseerd in literatuur over de Zwitserse spoorwegen. In deze vierdelige serie wil ik graag de leden van onze sectie een overzicht geven van de literatuur die er over de Furka Bergstrecke is verschenen. In dit bericht een overzicht van boeken waarin de DFB voorkomt.

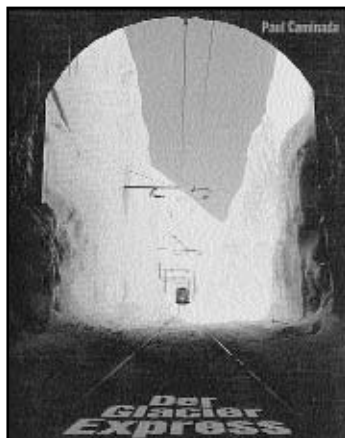
Van de boeken die *cursief* staan vermeld is een scan van de voorkant geplaatst.

De beschrijving van de literatuur (incl. ISBN-nummers) zal uiteraard niet volledig zijn. Ik roep bij deze dan ook alle leden van de VFB-NL op om evt. aanvullingen en opmerkingen te sturen naar de hoofdredacteur of naar ondergetekende. Dan kunnen wij dat nog verwerken in de volgende delen.

Algemeen Zwitserland

De beste verzamelboeken over Zwitserse Spoorwegen waarin de Bergstrecke en/of FO voorkomen zijn in onderstaande bloemlezing opgenomen:

- Der Dampfbetrieb der Schweizerischen Eisenbahnen 1847-1966, Moser, Birkhäuser, 1975, 3-7642-0472-0
- Reiseführer Privatbahnen Schweiz. Band 3, Bürnheim, Zeunert, ca. 1976
- Lokomotiven Triebwagen Schweizer Bahnen. Band 2. Privatbahnen Westschweiz und Wallis, Willen, Orell Füssli, 1977, 3 280 00923 5
- Die Schweizerischen Privatbahnen II, Bändi, Avanti, 1979
- Bahnen der Alpen, Marti/Trüb, Orell Füssli, 1979, 3 280 01026 8
- Grosser Eisenbahn-Atlas Schweiz, Bützer/Jeker, Kümmerly+Frej, 1980, 3 259 03234 6
- Schmalspurparadies Band 2, Schweers/Wall, Schweers+Wall, 1988, 3-921679-46-X
- Die Schweizer Bahnen, Wagner, Weltbild, 1990, 3.89350.037-5
- Schweizer Fahrzeug-Archiv. Band 3 Zahnradbahnen, Hartung, Trans Press, 1994, 3-344-70842-2

- Die Fahrzeuge der Furka-Oberalp-Bahn, Finke/Schweers, Schweers+Wall, 2001

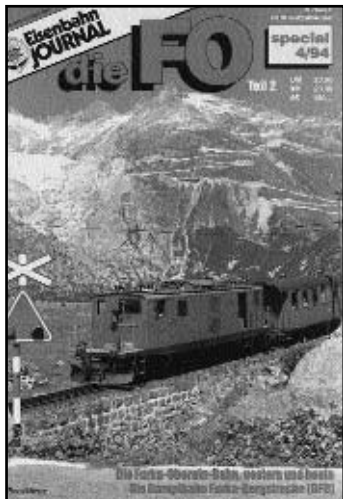
Glacier-Express

Daarnaast is er ook een aantal boeken verschenen over de Glacier-Express, waarin dan ook de Bergstrecke beschreven staat. Met name het boek van Caminada is een mooie uitgave met veel vakinformatie. Het valt in twee delen uiteen: een reisbeschrijving van het complete Glacier-traject en de bouwgeschiedenis van de betrokken maatschappijen BVZ (incl. GGB), FO en RhB. In het boek van Hitz/Weber staat een aantal zeer mooie foto's (maar weinig tekst), het boek van Rübésamen/Ander is zeer matig, zowel tekstueel als qua fotomateriaal.

- *Der Glacier-Express, Caminada, Desertina, 1982, 3-85367-036-6*
- *Erlebnis Glacier- und Bernina-Express, Hitz/Weber, Orell Füssli, 1992, 3 280 02125 1*
- *Glacier-Express St. Moritz-Zermatt, Rübésamen/Ander, J. Berg, 1995, 3-7654-1100-0*

Special

Naast de vele boeken verschijnen er vaak een 'Special' over de Glacier-Express, de FO en de DFB door uitgeverijen als Eisenbahn Journal. De tijdschriften kenmerken zich door goede druk, mooie foto's en nuttige basisinformatie. Met name voor lezers die minder geld te besteden hebben maar toch veel te zien willen hebben zijn de 'Specials' zeer aan te bevelen.

- *Die FO. Teil 1 Heute und Morgen, Moser, Eisenbahn Journal, 9/92*
- *Die FO. Teil 2 Gestern und Heute (inkl. DFB), Moser, Eisenbahn Journal, 4/94*
- *75 Jahre FO und Dampfbahn Furka-Bergstrecke, Moser, Eisenbahn Journal, 1/2001*
- *Der Glacier-Express, Börret/Küstner, Eisenbahn Journal, 3/92*
- *Der Glacier-Express 2000, Börret/Küstner/Moser, Eisenbahn Journal, 1/2000*
- *Traumreise mit dem Glacier-Express, Aderhold, Eisenbahn Kurier, 1992*

Naast bovengenoemde Specials zijn ook de tijdschriften een bron van informatie. Als belangrijkste hierbij gelden: Eisenbahn Amateur (sinds 1947), Loki (v/h Die Modelleisenbahn en Eisenbahn Zeitschrift, sinds 1980), Schweizer Eisenbahn Revue (sinds 1978) en Ysebahn.ch (v/h Lökeli-Journal, sinds 1992).

In de volgende Tandstaaf wordt deze boekbespreking vervolgd met de boeken over de FO van voor 1980. Er volgen dan nog de FO na 1980 en tot slot boeken specifiek over de DFB.

Voor opmerkingen en vragen: Ruerd Halbertsma, 020-6382444, ruerd@xs4all.nl.